

Súd: Okresný súd Nitra  
Spisová značka: 9C/58/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114212082  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Janka Benkovičová  
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2016:4114212082.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Janou Benkovičovou v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Praha - Nové Mesto, Politických väzňov č. 1272/21, IČO: 26429705, Česká republika, zastúpeného v konaní advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova č. 4, IČO: 36864421, proti odporcovi: N. W., bytom W. nad E. č. XX, o zaplatenie sumy 280,- € s prísl. takto

### **r o z h o d o l :**

Súd návrh zamieťa.

Odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Súd vyhovuje odvolaniu právneho zástupcu navrhovateľa a zrušuje uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 9C/58/2014 - 15 zo dňa 9.10.2014.

### **o d ô v o d n e n i e :**

Navrhovateľ sa návrhom podaným dňa 17.04.2014 na Okresnom súde Nitra domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť nárok zo zmenky č. 402100226 navrhovateľovi, a to zmenkovú sumu 280,- €, úrok zo zmenkovej sumy vo výške 0,25 % denne, úrok zo zmenkovej sumy vo výške 6% ročne a nahradiť navrhovateľovi trovy konania. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 27.4.2010, a ktorou sa odporca zaviazal zaplatiť zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa, pričom na ňu doposiaľ uhradil časť zmenkovej sumy vo výške 64,- eur.

Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 9C/58/2014 - 15 zo dňa 9.10.2014 súd konanie prerušil, a to až do skončenia konania o prejudiciálnej otázke číslo veci C - 328/14, predloženej podľa č. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii Súdnemu dvoru Európskej únie, Krajským súdom v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/132/2013.

Dňa 17.06.2015 Predseda tretej komory Súdneho dvora vydal uznesenie, ktorým vec vedenú pod sp. zn. C - 328/14 vymazal z registra Súdneho dvora, nakoľko Krajský súd v Prešove informoval Súdny dvor listom doručeným kancelárii Súdneho dvora dňa 02.06.2014, že berie späť svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania. S ohľadom na ustanovenie § 111 ods. 2 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd pokračuje v konaní i bez návrhu len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, Okresný súd Nitra pokračuje v konaní.

Pred začatím pojednávania vzal navrhovateľ návrh v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zo sumy 344 eur od 22.08.2010 do 9.3.2011, zo sumy 280,- € od 10.3.2011 späť bez

uvedenia dôvodu a súd uznesením č.k. 9C 58/2014 - 40 zo dňa 14.1.2016 zastavil. Ostatné časti návrhu a petitu ponechal navrhovateľ bez zmeny.

Uznesením č.k. 9C 58/2014 - 15 zo dňa 9.10.2014 súd konanie prerušil až do skončenia konania o prejudiciálnej otázke číslo veci C - 328/14, predloženej podľa č. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii Súdnemu dvoru Európskej únie, Krajským súdom v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/132/2013. Proti uvedenému podal odvolanie právny zástupca navrhovateľa.

Podľa § 374 ods. 4 O.s.p. proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťľa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakaťľ, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhovie, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťľa, proti ktorému zákon odvolanie neprípúšťľa ( § 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

Dňa 17.06.2015 Predseda tretej komory Súdného dvora vydal uznesenie, ktorým vec vedenú pod sp. zn. C - 328/14 vymazal z registra Súdného dvora, nakoľko Krajský súd v Prešove informoval Súdny dvor listom doručeným kancelárii Súdného dvora dňa 02.06.2014, že berie späť svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania. Nakoľko nie sú dané dôvody pre prerušenie konania, podľa § 374 ods.4 O.s.p. súd vyhovel odvolaniu právneho zástupcu navrhovateľa a zrušil napadnuté uznesenie.

Súd príslušným tlačivom podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vyzval odporcu na odpoveď k návrhu. Odporca súdu nedoručil odpoveď na tlačivo C.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade išlo o drobný spor, súd nenariaďoval pojednávanie.

Konanie sa podľa článku 19 nariadenia č. ES 861/2007 riadi zákonom č. 99/1963 Z. z. v znení neskorších predpisov ( ďalej len Občiansky súdny poriadok ), pretože sa vedie v Slovenskej republike.

Z obsahu zmenky č. 402100226 súd zistil, že odporca vystavil dňa 27.4.2010 v Nitre zmenku na zmenkovú sumu 3441 eur s tým, že za ňu zaplatí pri predložení na rad: POHOTOVOSTĽ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B zmenkovú sumu: tristoštyridsať eur a zmenkový úrok 0,25% denne od dátumu začiatku úročenia: 22. mája 2010. Zmenka bola splatná: POHOTOVOSTĽ, s.r.o. Pribinova 25, 811 09 Bratislava, vystavená "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Veriteľ následne indosoval zmenku na navrhovateľa. Navrhovateľ k návrhu označenú zmluvu nedoložil.

Zo spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 7Er/1322/2012 bolo zistené, že právny predchodca navrhovateľa, t. j. spoločnosť POHOTOVOSTĽ, s.r.o., si v predmetnom exekučnom konaní uplatnila nárok na vymozenie pohľadávky na základe exekučného titulu - rozsudku rozhodcovského súdu, ktorý bol vydaný na základe úverovej zmluvy č. 402100226 ( podpísanej v rovnaký deň ako zmenka č. 402100226, ktorá bola vystavená práve na zabezpečenie spotrebiteľského úveru z danej zmluvy ). V bode 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi vystavil dlžník (vystaviteľ) zmenku (mal vystaviť dve zmenky), v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia

zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh.

V predmetnom exekučnom konaní došlo k zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie následne k zastaveniu exekučného konania.

Podľa čl.2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl.3 ods.1a 3 smernice 93/13/EHS, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa článku I. § 17 Zmenkového a šekového zákona, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa článku I. § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov ( ďalej len Zmenkový a šekový zákon ), majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentové úroky odo dňa sročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa článku I. § 75 Zmenkového a šekového zákona, vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), zročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premičaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

Podľa čl. I § 77 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§§ 4 a 27), o úrokovej doložke (§ 5), o nezrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8) a o blankozmenke (§ 10).

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 01.01.2008, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvného vzťahu, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 28.02.2010 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.

Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je v zmysle čl. 25 bod 1 písm. a) nariadenia č. 861/2007 okresný súd, nakoľko táto skutočnosť bola oznámená Komisii.

Keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či bude toto konanie považovať za spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou - v takom prípade je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky - alebo výlučne za spor zo zmenky - a vtedy určí rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si navrhovateľ a odporca zvolili rozhodné právo) - daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitent a bolo v Slovenskej republike. Až indosamentom sa dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.

Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vyžaduje ex offo skúmanie neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, pričom zároveň z ustanovenia § 17 Zmenkového a šekového zákona nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych vzťahov, t. j. neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, na ktorých krytie je zmenka určená. Zo spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.10.2015 rovnako vyplýva, že ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku a súdu vyplynie súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je ex offo povinný zabezpečiť prieskum tohto nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné realizovať skúmanie až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúcu právnú úpravu platnú a účinnú v čase, keď bola zmenka vystavená.

Súd po vykonanom dokazovaní a zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je nedôvodný a tento je potrebné v rozsahu, v akom ho navrhovateľ ďalej uplatňoval po čiastočnom späťvzťatí návrhu na začatie konania, zamietnuť.

Navrhovateľ si uplatnil nárok vyplývajúci zo zmenky č. 402100226, ktorú odporca podpísal, teda vystavil pre úver, ktorý si bral od právneho predchodcu navrhovateľa, od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o.. Zmenka tak bola vystavená na krytie peňažných prostriedkov veriteľa v prípade neuhrádzania dlhu odporcom, pričom suma poskytnutého úveru bola 200,- eur a priamo na zmenke už táto suma predstavovala takmer dvojnásobok.

Z obdobných právnych vecí má súd vedomosť, že predmetná zmenka bola vystavená na základe zmluvného vzťahu, pri uzatváraní ktorého právny predchodca navrhovateľa konal a odporca nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti, a preto ide o spotrebiteľský právny vzťah. Súd preto ex offo skúma nekalosť zmluvných podmienok v týchto spotrebiteľských zmluvách podľa vnútroštátnych právnych predpisov ( § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ) a aj noriem európskeho spotrebiteľského práva ( smernica Rady č. 93/19/EHS zo dňa 05.04.1993 ).

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., v prospech ktorého odporca zmenku vystavil, a ktorý predmetnú zmenku od odporcu prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Preto si súd zabezpečil a vykonal dôkaz oboznámením spisu sp. zn. 7 Er 1322/2012, z ktorého zistil bližšie skutočnosti týkajúce sa zmluvného úverového vzťahu.

Podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007v čl. 9 ods. 1 sa ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o prejednacíu zásadu podľa § 120 ods. 1 O.s.p., súd zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je ex offo skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre taký prípad čl. 7 ods. 3 nariadenia ustanovuje len toľko, že súd má aj napriek nečinnosti odporcu konať a vydať rozsudok; to však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offo preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Súd preto dospel k záveru, že aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom vykonávania dôkazov ex offo na zistenie, či predmet konania nesúvisí so spotrebiteľskými vzťahmi, ak to vnútroštátny procesný predpis umožňuje. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2012). Práve pri spotrebiteľských vzťahoch je potrebné aplikovať ustanovenie tretej vety § 120 ods. 1 O.s.p., teda výnimku z prejednávacej zásady. Súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vypíňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom, čím naplňa príkaz vyplývajúci z ochrany práv spotrebiteľa.

Podľa konštantnej rozhodovacej praxe súdu je v rozpore s dobrými mravmi účel týchto zmlúv vzhľadom k neprimerane vysokému poplatku za spracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, i neprimerane vysoký úrok. Skutočnosť, že zmluvy sa priečia dobrým mravom spôsobuje ich absolútnu neplatnosť, v dôsledku čoho nemôžu byť platné ani vystavené zmenky, ktoré zabezpečujú hlavný záväzkový vzťah, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR zo dňa 06.05.2008 v konaní pod sp. zn. 4Obo/161/2007, z ktorého vyplýva, že z neplatnej úverovej zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, ktorá sa tak prieči dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku, nemôže vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. Okrem toho súd v obdobných veciach posúdil aj dohodu o vyplňovanom práve zmenky obsiahnutú vo všeobecných obchodných podmienkach, ako nie individuálne dojednanú podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech odporcu ako spotrebiteľa a jej neplatnosť podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

Ako už bolo vyššie uvedené, ak je neplatná celá úverová zmluva, teda v rámci nej aj ustanovenie všeobecných zmluvných podmienok ( citovaný v tomto rozsudku), ktorý upravuje dohodu o vyplnení zmenky. Takáto zmenka na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy vôbec nemala byť vyplnená, ani následne indosovaná a nemožno na jej základe uplatňovať akékoľvek nároky. K absolútnej neplatnosti súd prihliada ex offo. Predložená zmenka, aj keď obsahuje všetky náležitosti zmenky, nezabezpečuje konkrétny záväzkový vzťah a to vzťah z poskytnutého úveru medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Tu súd opäť poukazuje na skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy je súd povinný skúmať kauzu a to aj napriek zneniu zákona č. 191/1950 Zb., ktorý je prekonaný nielen zmenou spoločenských vzťahov, ale aj citovanými smernicami a judikatúrou súdov. Absolútna neplatnosť zmluvy o úvere ako aj jej článku 14 ( ktorý je súčasťou zmluvy) a to dohody o zabezpečení zmenkou a vyplnení blanco zmenky, sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť uvedenej dohody však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať. V uvedenom prípade teda nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmenky a to z dôvodu nesplnenia podstatných náležitostí resp. vyplnenie v rozpore so zákonom č. 191/1950 Zb. a neplatnosťou zmluvy, dojednaná o vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia konkrétnej pohľadávky, či už pre rozpor s dobrými mravmi, neprijateľnými podmienkami, či nerešpektovaním zákonného obmedzenia maximálnej výšky zmenkovej sumy, ako tomu došlo v tomto prípade (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006).

Nakoľko mal súd za to, že odporca nemohol byť dobromyseľný pri nadobúdaní zmenky, ktorá obsahuje číslo príslušnej úverovej zmluvy, a teda musel vedieť, že určité kauzálne vzťahy existujú, považoval súd návrhom uplatnený nárok za nedôvodný a preto ho v celom rozsahu zamietol.

Keďže predmetom tejto spotrebiteľskej zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov veriteľom - právnym predchodcom navrhovateľa, ide o spotrebiteľský úver, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľskom úvere v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

V danej veci bola zmenka vystavená ako zabezpečovacia zmenka na zabezpečenie nároku veriteľa zo zmluvy o úvere, ktorého výška bola 200,- eur a teda maximálna zmenková suma pozostávajúca zo spotrebiteľského úveru a príslušenstva mohla byť maximálne 260,- eur ( suma istiny poskytnutého úveru + maximálne 30% istiny ). Pretože zmenková suma bola v čase vyplnenia 344 eur, je vyplnená v rozpore so zákonom a súd ju z dôvodu rozporu s dobrými mravmi považoval za neplatnú.

Podľa § 120 ods. 1 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Oboznámenie sa s obsahom spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 7Er/1322/2012 nenavrhol žiaden z účastníkov konania, avšak súd mal za to, že takto vykonaný dôkaz je dôležitý pre zistenie okolností ohľadne skutkového stavu veci. Napriek tomu, že pre občianske súdne konanie je charakteristická prejednávacia zásada, občianskoprávny súd môže výnimočne vykonať aj iné než navrhované dôkazy, ak to pripúšťa platný procesný poriadok.

V danom prípade je týmto zákonným zmocnením ustanovenie § 120 ods. 1 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku. Pre vydanie akéhokoľvek rozhodnutia je nevyhnutné zistiť skutkový stav veci ako výsledok dokazovania a je vecou súdu, ktoré skutkové zistenia ďalej využije. Súd týmto spôsobom postupoval zároveň v súlade so spoločným stanoviskom občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.10.2015.

V neposlednom rade súd skúmal obligatórne aj včasnosť uplatnenia nároku navrhovateľom, t. j. či nedošlo k premlčaniu uplatneného nároku, keďže s ohľadom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa nie je potrebné, aby odporca ako spotrebiteľ premlčania sám dovoľával.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa, súd ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporcom dňa 27.04.2010 zmluvu o úvere, ktorú súd vyhodnotil ako neplatnú, a teda si svoje právo mohol prvýkrát na súde uplatniť dňa 27.04.2010. Pretože ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 402/2013 - 10 zo dňa 19.06.2013 použijú aj citované ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní a s ohľadom na skutočnosť, že návrh na začatie konania bol podaný na súde až dňa 17.04.2014, t. j. po uplynutí troch rokov, je žalovaná suma vzhľadom na citované zákonné ustanovenia premlčaná, na čo súd prihliadol zo zákona. Keďže toto právo nemožno navrhovateľovi v súdnom konaní priznať, súd jeho návrh v celom rozsahu ako premlčaný zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech vo veci nemal. V danom prípade však súd odporcovi náhradu trov konania nepriznal, aj keď mal v konaní plný úspech, nakoľko vychádzal z toho, že odporcovi žiadne trovy v konaní doposiaľ nevznikli.

Vydanie absolútne nespravodlivého rozhodnutia nie je v právnom štáte prípustné. Spravodlivosť musí byť v procese, ktorým súd interpretuje a aplikuje právo, vždy prítomná ako hodnotový činiteľ (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 3168/09 ze dne 05. 08. 2010 (N 158/58 SbNU 345). Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Súdne rozhodnutie ( a to nielen v prípadoch, kde vystupuje spotrebiteľ) musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé. Úlohou súdu je práve rozpoznať skrze zákon spravodlivosť (nález Ústavného súdu ČR z 13.03.2013, sp.zn. IV. ÚS 1241/12, v ktorom vyslovil: „Nemožno tolerovať formalistický postup, ktorým sa za použitia sofistikovanej argumentácie odôvodňuje zrejma nespravodlivosť. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchyliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku.

Povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad“). Súd takisto poukazuje i na nález Ústavného súdu ČR I US 199/11, v ktorom o.i. ku kritériu zjavnej nespravodlivosti uvádza, že považuje za neakceptovateľné, aby sa prípadnej súdnej ochrany dostávalo subjektom, ktoré evidentne poškodzujú práva svojich klientov. Ustanovenia zmlúv alebo zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane ich modifikáciu, v sebe zahŕňajú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane klienta, kedy nebude dotknutá iba jeho sféra práva, ale hlavne sféra osobná.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku m o ž n o podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresného súdu Nitra.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (musí z neho byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované, odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.) a podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa v ňom musí tiež uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k nasledovným vadám (§221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku):

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- bol odvolacím súdom schválený zmier.

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.